

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет ветеринарної медицини
Кафедра фармакології та паразитології

ГЛОБАЛЬНА ПАРАЗИТОЛОГІЯ
(ЧАСТИНА 2)

Робочий зошит

для лабораторних занять
студента (-ки) ____ групи I курсу

зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина»
другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі ступеня бакалавра

(Прізвище, ім'я, по-батькові)

Викладач: _____
Прізвище,

_____ ім'я, по-батькові

Харків – 2024

Затверджено
Науково-методичною комісією факультету ветеринарної медицини ДБТУ
протокол № 3 від 27 лютого 2024 р.

Схвалено на засіданні
кафедри фармакології та паразитології ДБТУ
(протокол № 11 від 10 січня 2024 р)

Рецензенти:

Дегтярьов М.О. – к. вет. н., доцент, доцент кафедри санітарії, гігієни та судової ветеринарної медицини Державного біотехнологічного університету;

Северин Р.В. – к. вет. н., доцент, завідувач кафедри епізоотології та мікробіології Державного біотехнологічного університету.

Глобальна паразитологія (частина 2). Робочий зошит для лабораторних занять/ О.В. Нікіфорова, О.В. Мазанний. Харків: ДБТУ, 2024. 40 с.

Викладено основи глобальної паразитології, ветеринарної протозоології, трематодології, цестодології, нематодології, акарології та ентомології. Наведено біологічні особливості системи паразит-хазяїн у: жуйних, коней, свиней, м'ясоїдних тварин, птахів.

Для підготовки фахівців у вищих аграрних навчальних закладах III-IV рівнів акредитації за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина» другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі ступеня бакалавра.

Видання перше

© Нікіфорова О.В., Мазанний О.В., 2024

ЗМІСТ

№	Теми занять	Стор.
Модуль III. Біологічні особливості системи паразит-хазяїн у коней, птахів		
1, 2	Гельмінтози коней: Трихостронгільози. Габронемоз. Драшейоз. Парафіляріоз	7
3, 4	Ентомози, акарози і протозоози коней: Ринестроз. Гіпобоскоз. Трипаносомоз. Парувальна хвороба. Токсоплазмоз. Анаплазмоз.....	11
5, 6	Гельмінтози птахів: Простогонімоз. Нотокотилідози. Давеніоз. Гістрихоз. Томінксоз. Капіляріоз	16
7, 8	Ентомози, акарози і протозоози птахів: Епідермоптоз. Сирингофільоз. Трихомоноз. Малярія. Лейкоцитозози	21
Модуль IV. Біологічні особливості системи паразит-хазяїн у м'ясоїдних тварин		
9, 10	Гельмінтози м'ясоїдних тварин: Аляріоз. Меторхоз. Ехінохазмоз. Гетерофіноз. Дракункульоз. Коринозомоз.	26
11, 12	Ентомози, акарози та кровопаразитози м'ясоїдних тварин. Трипаносомоз. Лейшманіоз. Ерліхіоз. Гемобартенельоз	31
13	Кишкові протозоози м'ясоїдних тварин. Гіардіоз. Токсоплазмоз. Цистоізоспоровоз. Саркоцистоз.	36
14, 15	Гельмінтологічні методи дослідження об'єктів довкілля.....	41

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Паразитологія та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин: Підручник / В. К. Чернуха, Ю. Г. Артеменко, В. Ф. Галат та ін.; за ред. В. К. Чернухи. – К.: Урожай, 1996. – 448 с.
2. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: Підручник / В. Ф. Галат, А. В. Березовський, Н. М. Сорока, М. П. Прус; за ред. В. Ф. Галата. – К.: Урожай, 2009. – 368 с.
3. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: Практикум (для самостійної роботи) / [Ю. О. Приходько, С. І. Пономар, О. В. Мазанний та ін.]; За ред. Ю. О. Приходька, С. І. Пономаря. – Біла Церква, 2011. – 313 с.
4. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Практикум: Навч. посібник / В. Ф. Галат, А. В. Березовський, М. П. Прус, Н. М. Сорока. – К.: Вища освіта, 2004. – 238 с.
5. Глобальна паразитологія: Підручник / В. Ф. Галат, А. В. Березовський, Н. М. Сорока та ін.; за ред. В. Ф. Галата. – К.: ДІА, 2014. – 568 с.
6. Гельмінтози жуйних тварин України: навч. посіб. / Ю. О. Приходько, В. І. Бирка, В. Я. Пономаренко, О. В. Мазанний, Ю. П. Балим; за ред. Ю. О. Приходька. – Харків: РВВ ХДЗВА, 2011. – 255 с.
7. Основи протозоології та протозоози тварин: навч. посіб. / Ю. О. Приходько, В. Я. Пономаренко, О. В. Федорова; за ред. Ю. О. Приходька. – Харків: РВВ ХДЗВА, 2011. – 286 с.
8. Пономаренко В. Я. Протозойні хвороби тварин / В. Я. Пономаренко. – Харків: Гриф, 2010 – 288 с.
9. Дахно І. С. Атлас гельмінтів тварин / І. С. Дахно, А. В. Березовський, В. Ф. Галат та ін. К.: Ветінформ, 2001. 118 с.

Допоміжна література

1. Довідник лікаря ветеринарної медицини / П. І. Вербицький, П. П. Достоевський, В. О. Бусол, та ін.; За ред. П. І. Вербицького, П. П. Достоевського. К.: Урожай, 2004. 1280 с.
2. Закон України про ветеринарну медицину (офіційне видання). К.: Ветінформ, 2002. 43 с.
3. Законодавство України про ветеринарну медицину / За ред. П. П. Достоевського та В. І. Хоменка. К.: Урожай, 1999. 590 с.
4. Лабораторна діагностика паразитарних захворювань м'ясоїдних тварин / [С. В. Павленко, Л. І. Луценко, А. А. Міщенко та ін.]. К.: Ветінформ, 2005. 48 с.
5. Методичні вказівки з діагностики філяріатозів тварин та стратегія основних лікувально-профілактичних заходів при них / [Н. М. Сорока, А. В. Березовський, В. Ф. Галат та ін.]. К.: Ветінформ, 2002. 26 с.

6. Основи акарології і ентомології, акарози та ентормози тварин: навч. посіб. / Ю. О. Приходько, В. Я. Пономаренко, О. В. Нікіфорова; за ред. Ю. О. Приходька. Харків: РВВ ХДЗВА, 2011. 224 с.
7. Основи протозоології та протозоози тварин : [навч. посібник] / Ю. О. Приходько, В. Я. Пономаренко, О. В. Федорова; за ред. Ю. О. Приходька. Х., 2011. 288 с.
8. Приходько Ю. О. Гельмінтози жуйних тварин України: навч. посіб. / Ю. О. Приходько, В. І. Бирка, В. Я. Пономаренко, О. В. Мазанний, Ю.П. Балим; за ред. Ю. О. Приходька. Харків: РВВ ХДЗВА, 2011. 255 с.
9. Приходько Ю. О. Діагностика, лікування і профілактика інвазійних хвороб м'ясоїдних тварин (методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини та слухачів курсів підвищення кваліфікації) / Ю. О. Приходько, П. В. Люлін, О. В. Мазанний. Х., 2012. 52 с.
10. Приходько Ю. О. Езофагостомоз свиней (діагностика та заходи боротьби) (методичні рекомендації) / Ю. О. Приходько, О. В. Федорова, М. Г. Мазанна. Х., 2013. 25 с.
11. Секретарюк К. В. Гельмінтологічні дослідження тварин і навколишнього середовища у ветеринарній медицині / К. В. Секретарюк, О. А. Сварчевський, Р. І. Тафійчук. Львів : Сполом, 2005. 110 с.

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ВЕТЕРИНАРНА ПАРАЗИТОЛОГІЯ»

При підготовці до кожного заняття студент повинен знати:

1. Визначення кожного із захворювань.
2. Місце збудників інвазій у системі тваринного світу.
3. Морфолого-біологічні особливості збудників і характеристика їх овоскопічних елементів чи личинок. Знати чим вони відрізняються від інших паразитів, їх яєць та личинок.
4. Комплексну зажиттєву діагностику (особливості епізоотології, патогенез, клінічні ознаки, спеціальна (лабораторна) діагностика), диференціальну діагностику.
5. Посмертну діагностику інвазій з урахуванням локалізації і виду зоопаразита (-тів), інтенсивності інвазування та характеру патологоанатомічних змін.
6. Заходи боротьби з інвазіями: а) лікувальні препарати (антгельмінтики) та схеми їх застосування;
б) особливості і основні напрямки профілактики.

ВИМОГИ КАФЕДРИ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА ПАРАЗИТОЛОГІЇ ДО СТУДЕНТІВ

1. Мати і носити чистий спецодяг – білий халат і шапочку.
2. Мати при собі робочий зошит для лабораторних занять з дисципліни з виконаним домашнім завданням.
3. Володіти матеріалом, який задано для домашньої підготовки.
4. Пропущені заняття відпрацьовувати протягом наступного **тижня** після того, як студент приступив до занять – у день чергування викладачів, закріплених за даною групою.
5. Вчасно, за робочим планом здавати модулі, а при отриманні негативної оцінки перездати їх протягом наступного **тижня**.

ТЕХНІКА БЕЗПЕКИ НА ЗАНЯТТЯХ В КАФЕДРІ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА ПАРАЗИТОЛОГІЇ

1. Елементарна лікарська етика або культура поведінки і праці на робочому місці.
2. З'являться на заняття в чистому технічному одязі (халат, шапочка), оскільки кафедра паразитології – це кафедра групи заразних захворювань, в т. ч. і зооантропонозних (токсоплазмоз, трихомоноз, ехінококоз, фасціольоз, токсокароз, трихінельоз, та ін.), при прийомі хворих тварин чи демонстрації матеріалу можливе випадкове розсіювання інвазійного початку.
3. Обов'язково мити руки після заняття, незалежно від того чи був контакт з хворою твариною, досліджуваним матеріалом чи ні (бажано обмежити прийняття їжі в кафедрі).
4. Обережно поводитись з сильнодіючими та отруйними речовинами, зокрема з кислотами та лугами.
5. Дотримуватись правил пожежної безпеки, оскільки на занятті можуть бути легкозаймисті речовини – спирти, ефір, бензол, ксилол, тощо.
6. Дотримуватись правил електробезпеки, обережно поводитись з електроприладами.
7. Перед проведенням лікування тварин, особливо дрібних (собак і кішок) – заслухати на робочому місці інструктаж з техніки безпеки.
8. При доставці паразитологічного матеріалу в лабораторію кафедри необхідно його законсервувати (спирти, рідина Барбогалло, 10%-ний формальдегід (органи)) і ретельно упакувати, не допускаючи розсіювання інвазійного початку в довкіллі.

Обов'язком студентів є: систематичне та глибоке оволодіння знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, підвищення загального культурного рівня. (Стаття 52 Закону України «Про освіту» від 23 травня 1991р. № 1060-XI)

« _____ » 202__ р.

Підписи: студента _____
обов'язково!

викладача _____

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 1
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 2

« _____ » 202__ р.
« _____ » 202__ р.

ТЕМА: Гельмінтози коней

Місце проведення заняття – аудиторія, копроскопічна лабораторія, музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити морфологічні особливості яєць та личинок гельмінтів коней за трематодозів, цестодозів, нематодозів та акантоцефальозів. Дослідження орибатидних кліщів. Фактори, що впливають на ефективність гельмінтологічних досліджень у коней. Трихостронгільози. Габронемоз. Драшейоз. Онхоцеркоз. Парафіляріоз.

Завдання: Засвоїти і означити (замалювати) основні морфологічні ознаки гельмінтів коней, знати особливості їх розвитку. Оволодіти методами прижиттєвої діагностики, їх диференціальної діагностики від захворювань з подібним перебігом іншої етіології. Знати особливості лікування та рекомендовані антгельмінтні засоби.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1-9), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Глобальна паразитологія» на «Порталі дистанційного навчання (MOODLE) ДБТУ» <http://moodle.btu.kharkiv.ua/course/view.php?id=1295>

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових чи постійних мікропрепаратах вивчити біологічні особливості системи паразит-хазяїн у свиней.

Провести лабораторне дослідження свіжеотриманих фекалій від тварин, поставити діагноз.

Виконання завдання:

ТРИХОСТРОНГІЛЬОЗИ – _____

ГАБРОНЕМОЗ – _____

ДРАШЕЙОЗ – _____

ОНХОЦЕРКОЗ – _____

ПАРАФІЛЯРІОЗ – _____

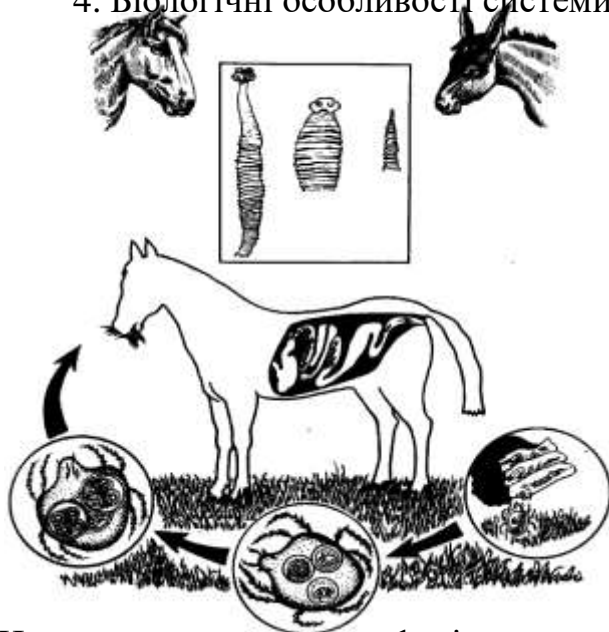
Кафедра фармакології та паразитології ДБТУ

1. Морфологічні особливості яєць та личинок гельмінтів коней за трематодозів, цестодозів, нематодозів та акантоцефальозів. _____

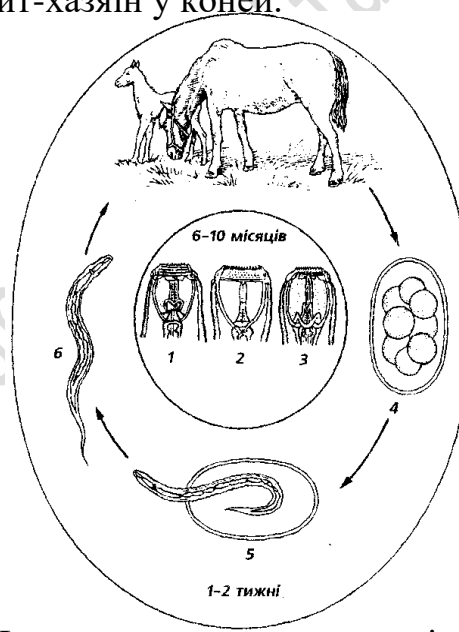
2. Дослідження орибатидних кліщів. _____

3. Фактори, що впливають на ефективність гельмінтологічних досліджень у коней. _____

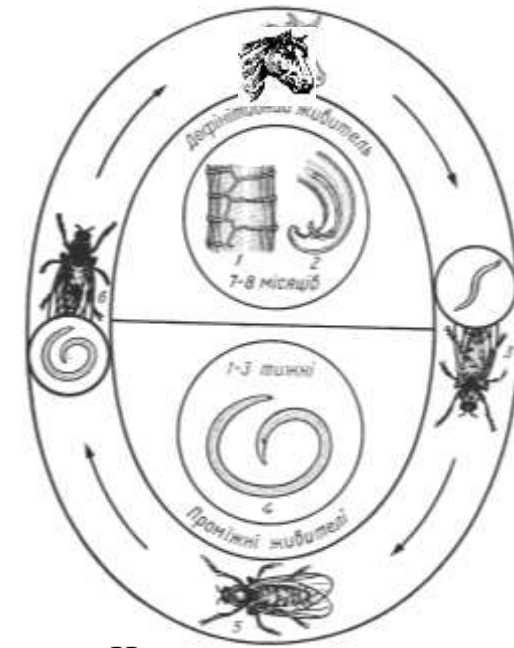
4. Біологічні особливості системи паразит-хазяїн у коней.

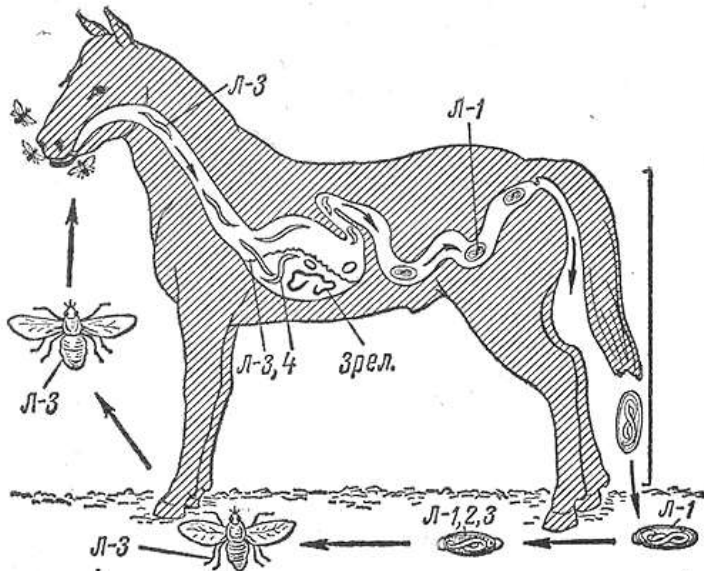
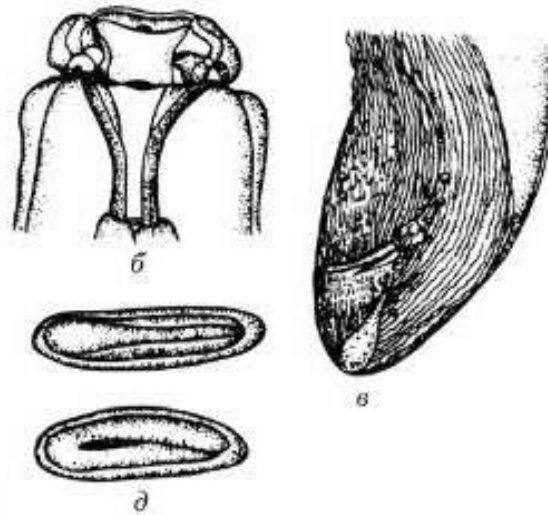
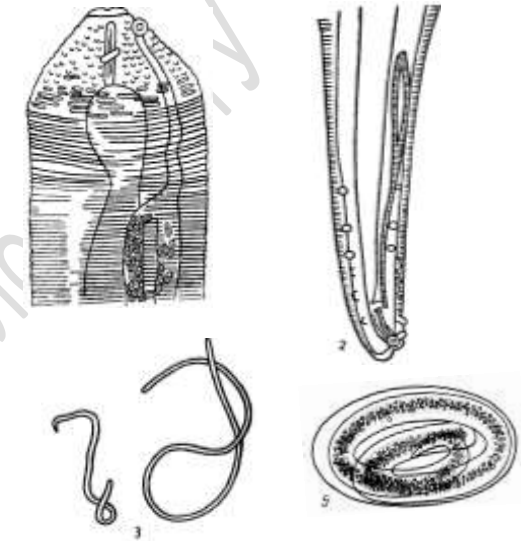
Цикл розвитку аноплоцефалід

Цикл розвитку трихостронгілюсів

Цикл розвитку онхоцерок

Цикл розвитку *Drascheia megastoma*Збудник *Drascheia megastoma*Збудник *Parafilaria multipapillosa*

5. Особливості прижиттєвої і посмертної діагностики, диференціальна діагностика, заходи боротьби.

Матеріальне забезпечення. Мікроскопи, постійні макропрепарати, тимчасові чи постійні мікропрепарати. Таблиці, фотоілюстрації. Все необхідне для проведення лабораторного дослідження.

Роботу прийнято «___» _____ 202__ року

Підпис викладача _____

Роботу прийнято «___» _____ 202__ року

Підпис викладача _____

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 3
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

« _____ » _____ 202__ р.
 « _____ » _____ 202__ р.

ТЕМА: Ентомози, акарози і протозоози коней

Місце проведення заняття – аудиторія, лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити особливості дослідження паразитичних комах і кліщів, що спричинюють хвороби у коней. Сучасні та класичні методи флотації для виявлення ооцист та ізоспор найпростіших у коней. Методи дослідження мазків крові за протозоозів коней. Ринестроз. Гіпобоскоз. Демодекоз. Трипаносомоз. Парувальна хвороба. Токсоплазмоз. Бабезіоз. Анаплазмоз.

Завдання: Засвоїти і означити (замалювати) основні морфологічні ознаки комах, кліщів і найпростіших у коней, знати особливості їх розвитку. Оволодіти методами прижиттєвої діагностики, їх диференціальної діагностики від захворювань з подібним перебігом іншої етіології. Знати особливості лікування та рекомендовані антгельмінтні засоби.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1-9), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Глобальна паразитологія» на «Порталі дистанційного навчання (MOODLE) ДБТУ» <http://moodle.btu.kharkiv.ua/course/view.php?id=1295>

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових чи постійних мікропрепаратах вивчити біологічні особливості системи паразит-хазяїн у коней. Провести лабораторне дослідження. поставити діагноз.

Виконання завдання:

РИНЕСТРОЗ – _____

ГІПОБОСКОЗ – _____

ДЕМОДЕКОЗ – _____

ТРИПАНОСОМОЗ (парувальної хвороби) – _____

ТОКСОПЛАЗМОЗ – _____

БАБЕЗІОЗ – _____

АНАПЛАЗМОЗ – _____

Кафедра фармакології та паразитології ДБТУ

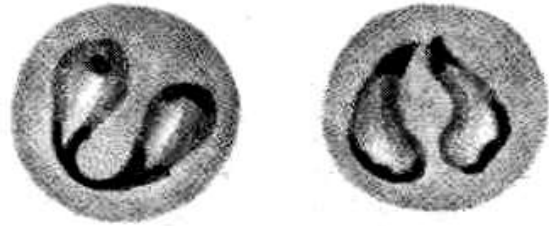
1. Особливості дослідження паразитичних комах і кліщів, що спричинюють хвороби у коней. _____

2. Сучасні та класичні методи флотації для виявлення ооцист та ізоспор найпростіших у коней. _____

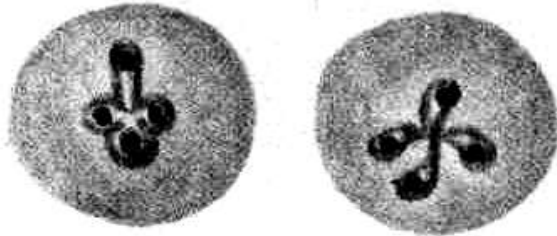
3. Методи дослідження мазків крові за протозоозів коней. _____

4. Особливості прижиттєвої і посмертної діагностики, диференціальна діагностика, заходи боротьби.

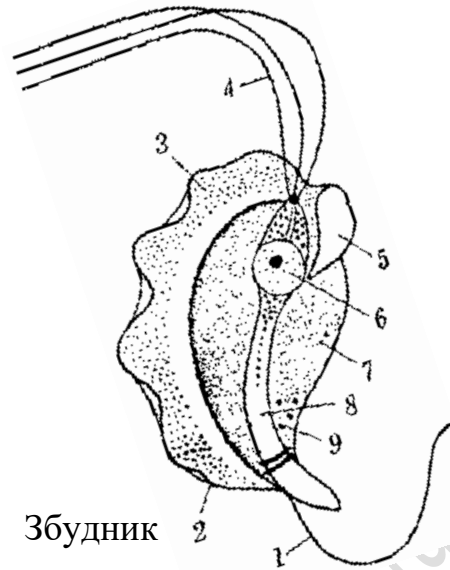
5. Біологічні особливості системи паразит-хазяїн у коней.

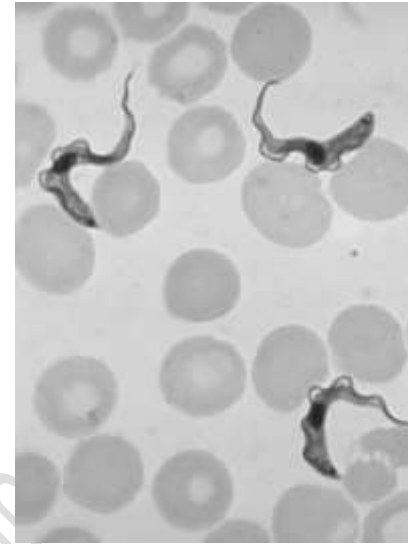
Babesia caballi

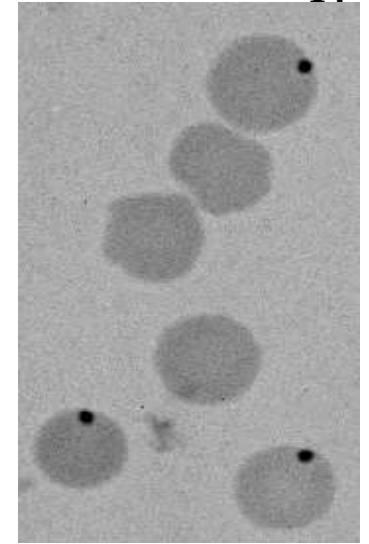
Babesia equi

Збудник трихомонозу

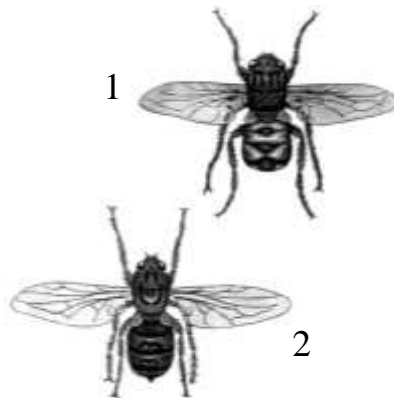
Trypanosoma equiperdum

Збудник анаплазмозу

Hippobosca equine

1 – *Rhinestrusus purpureus*; 2 – *Rhinestrusus latifrons*

Личинка III стадії *Rh. purpureus* *Rh. latifrons*

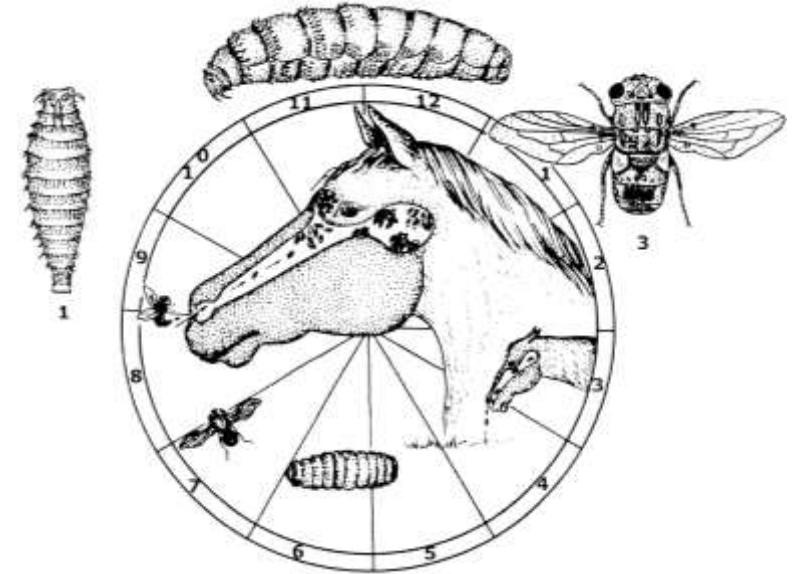

Схема розвитку рінеструсів

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 5
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 6

« ____ » _____ 202__ р.
 « ____ » _____ 202__ р.

ТЕМА: Гельмінтози птиці

Місце проведення заняття – аудиторія, копроскопічна лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити морфологічні особливості яєць та личинок гельмінтів птиці за трематодозів, цестодозів, нематодозів та акантоцефальозів. Дослідження молосків, ракоподібних та малоцетинкових червів. Фактори, що впливають на ефективність гельмінтологічних досліджень у птиці. Простогоніmoz. Нотокотилідози. Давеніоз. Гістрихоз. Томінксоз. Капіляріоз.

Завдання: Засвоїти і означити (замалювати) основні морфологічні ознаки гельмінтів птиці, знати особливості їх розвитку. Оволодіти методами прижиттєвої діагностики, їх диференціальної діагностики від захворювань з подібним перебігом іншої етіології. Знати особливості лікування та рекомендовані антгельмінтні засоби.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1-9), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Глобальна паразитологія» на «Порталі дистанційного навчання (MOODLE) ДБТУ». <http://moodle.btu.kharkiv.ua/course/view.php?id=1295>

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових чи постійних мікропрепаратах вивчити біологічні особливості системи паразит-хазяїн у птиці. Провести лабораторне дослідження свіжеотриманих фекалій від тварин, поставити діагноз.

Виконання завдання:

ПРОСТОГОНІМОЗ – _____

НОТОКОТИЛІДОЗИ – _____

ДАВЕНІОЗ – _____

ГІСТРИХОЗ – _____

ТОМІНКСОЗ – _____

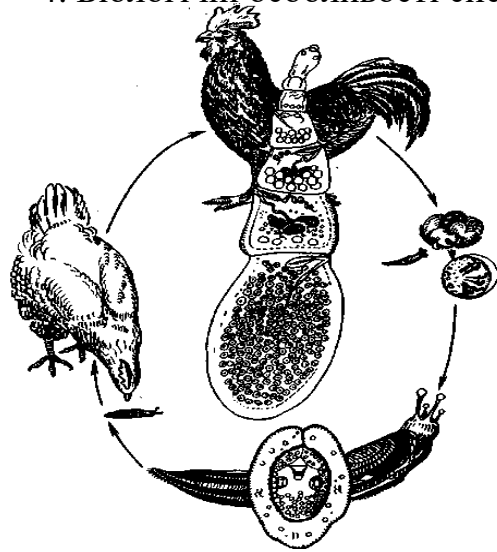
КАПЛЯРІОЗ – _____

1. Морфологічні особливості яєць та личинок гельмінтів птиці за трематодозів, цестодозів, нематодозів та акантоцефальозів. _____

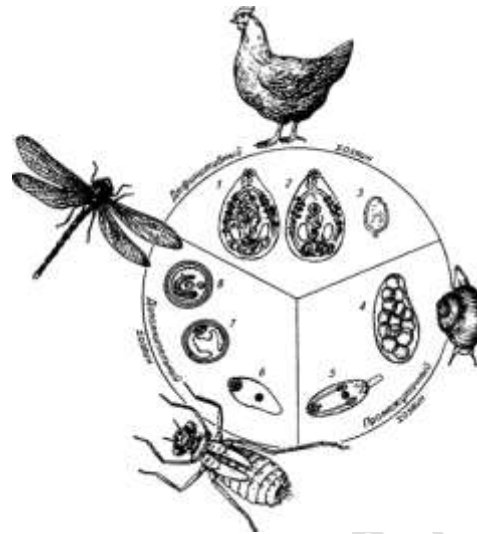
2. Дослідження молосків, ракоподібних та малощетинкових червів. _____

3. Фактори, що впливають на ефективність гельмінтологічних досліджень у птиці. _____

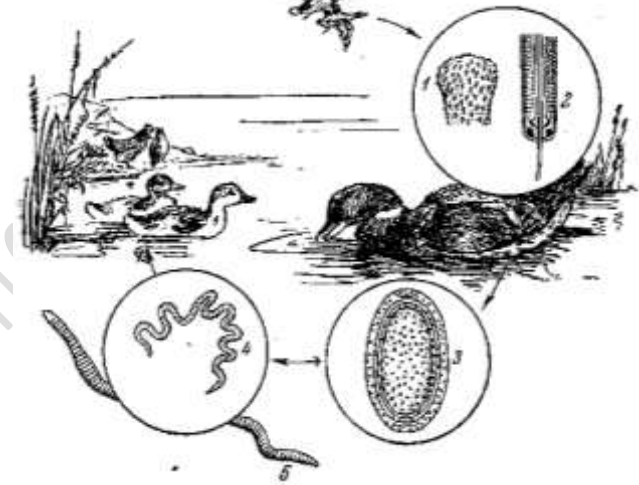
4. Біологічні особливості системи паразит-хазяїн у птиці.

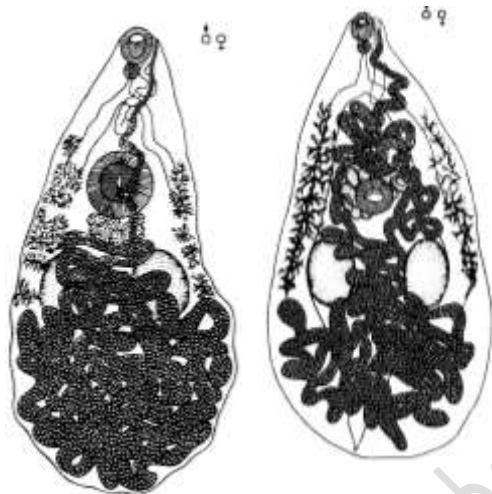
Цикл розвитку давеній

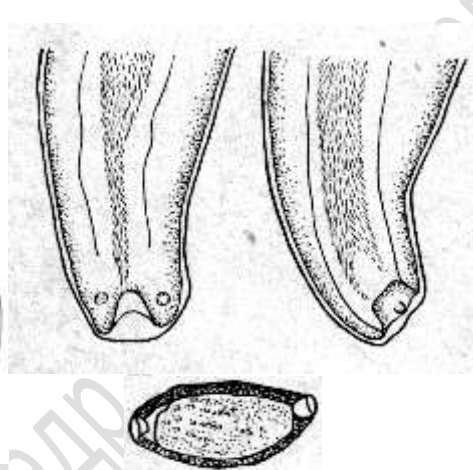
Цикл розвитку простогонімусів

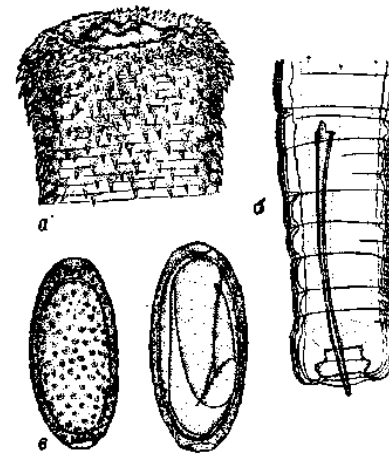
Цикл розвитку *Hystrichis tricolor*

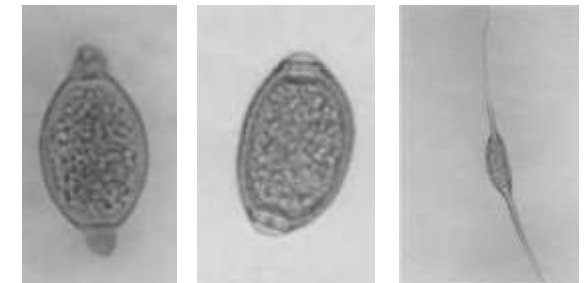
Prosthogonimus cuneatus *P. ovatus*

Збудник томінксозу

Збудник гістрихозу

Яйця
Capillaria caudinfata *Capillaria obstignata* *Notocotylus attenuatus*

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 7
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 8

« _____ » _____ 202__ р.
 « _____ » _____ 202__ р.

ТЕМА: Ентомози, акарози і протозоози птиці
Модуль III. Біологічні особливості системи паразит-хазяїн у коней, птахів

Місце проведення заняття – аудиторія, лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити особливості дослідження паразитичних комах і кліщів, що спричинюють хвороби у птиці. Сучасні та класичні методи флотації для виявлення ооцист та ізоспор найпростіших у птиці. Методи дослідження мазків крові за протозоозів птиці. Епідермоптоз. Сирингофільоз. Гістомоноз. Трихомоноз. Малярія. Лейкоцитоз.

Завдання: Засвоїти і означити (замалювати) основні морфологічні ознаки комах, кліщів та найпростіших птиці, знати особливості їх розвитку. Оволодіти методами прижиттєвої діагностики, їх диференціальної діагностики від захворювань з подібним перебігом іншої етіології. Знати особливості лікування та рекомендовані антгельмінтні засоби.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1-9), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Глобальна паразитологія» на «Порталі дистанційного навчання (MOODLE) ДБТУ». <http://moodle.btu.kharkiv.ua/course/view.php?id=1295>

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових чи постійних мікропрепаратах вивчити біологічні особливості системи паразит-хазяїн у птиці. Провести лабораторне дослідження. поставити діагноз.

Виконання завдання:

ЕПІДЕРМОПТОЗ – _____

СИРИНГОФІЛЬОЗ – _____

ГІСТОМОНОЗ – _____

ТРИХОМОНОЗ – _____

МАЛЯРІЯ – _____

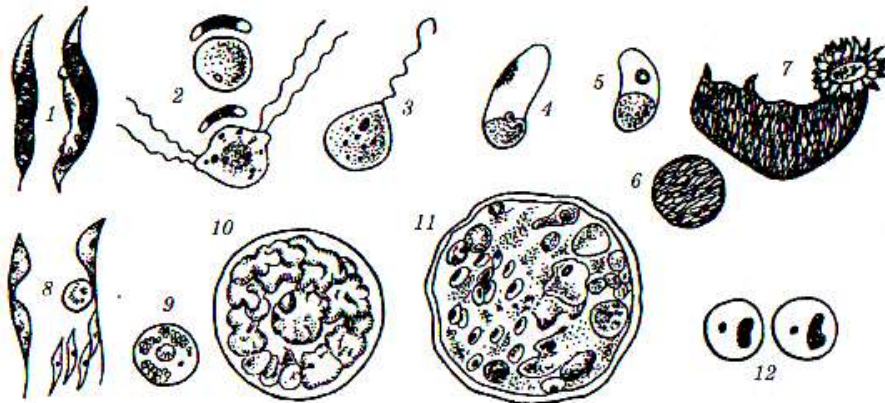
ЛЕЙКОЦИТОЗ – _____

1. Вивчити особливості дослідження паразитичних комах і кліщів, що спричинюють хвороби у птиці. _____

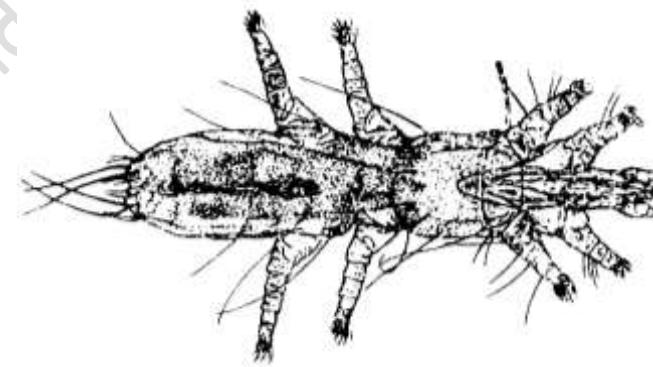
2. Сучасні та класичні методи флоатації для виявлення ооцист та ізоспор найпростіших у птиці. _____

3. Методи дослідження мазків крові за протозоозів птиці. _____

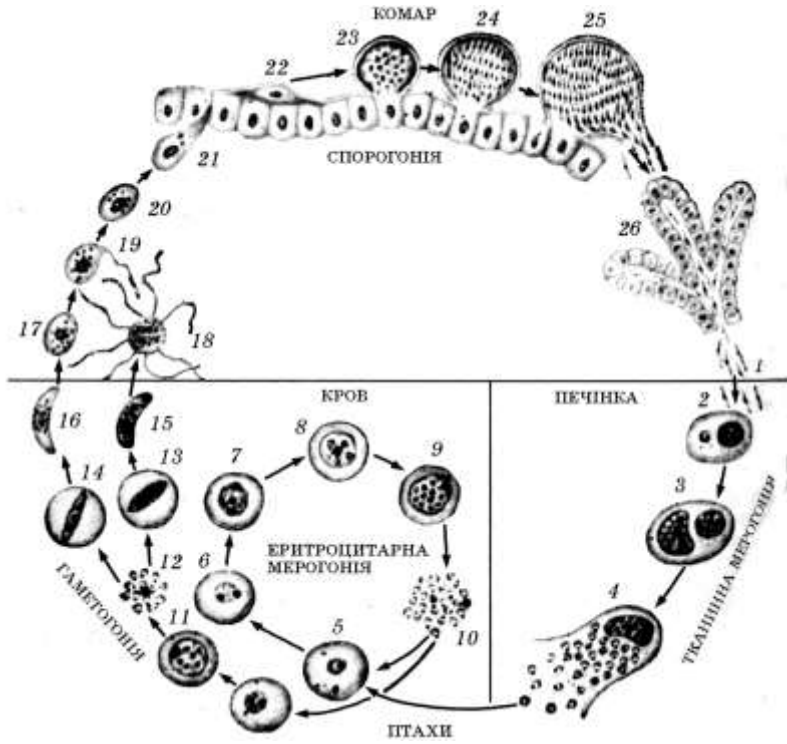
4. Біологічні особливості системи паразит-хазяїн у птиці.

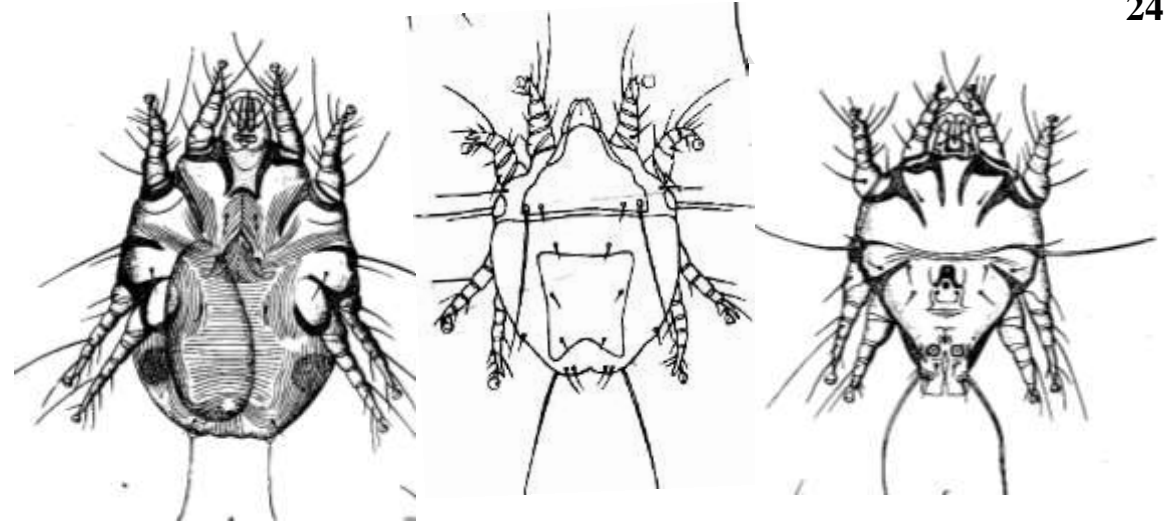
Цикл розвитку збудників лейкоцитозозів

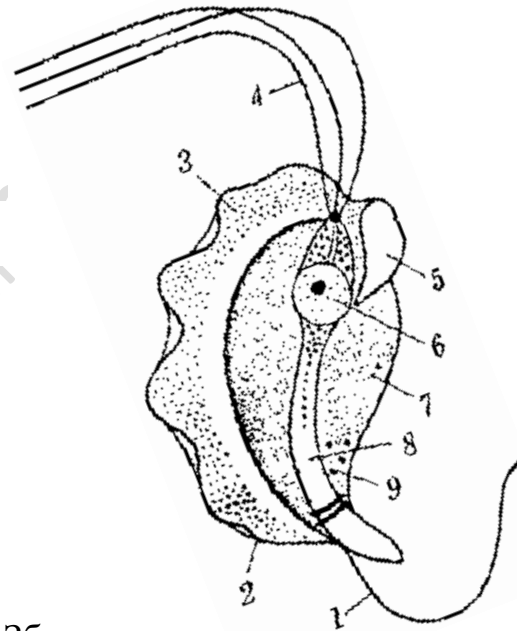
Syringophilus bipectinatus

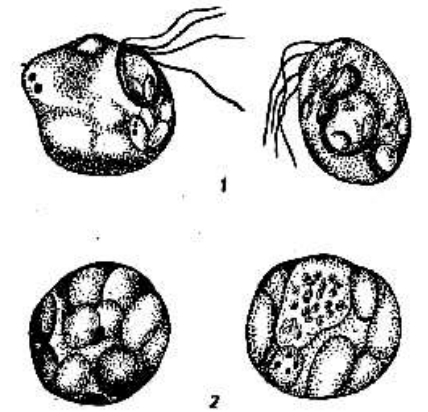
Цикл розвитку малярійного плазмодія

Epidermoptes bilobatus

Збудник трихомонозу

Збудник гістомонозу
1 – джгутикова форма;
2 – безджгутикова форма.

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 9
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 10

« _____ » _____ 202__ р.
« _____ » _____ 202__ р.

ТЕМА: Гельмінтози м'ясоїдних тварин

Місце проведення заняття – аудиторія, копроскопічна лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити морфологічні особливості яєць та личинок гельмінтів м'ясоїдних тварин за трематодозів, цестодозів, нематодозів та акантоцефальозів. Фактори, що впливають на ефективність гельмінтологічних досліджень у м'ясоїдних тварин. Дослідження риби як проміжного хазяїна окремих гельмінтозів на інвазованість її личинками паразитичних збудників. Аляріоз. Меторхоз. Ехінохоз. Гетерофіноз. Дифілоботріоз. Дракункулез. Коринозомоз.

Завдання: Засвоїти і означити (замалювати) основні морфологічні ознаки гельмінтів м'ясоїдних тварин, знати особливості їх розвитку. Оволодіти методами прижиттєвої діагностики, їх диференціальної діагностики від захворювань з подібним перебігом іншої етіології. Знати особливості лікування та рекомендовані антгельмінтні засоби.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1-9), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Глобальна паразитологія» на «Порталі дистанційного навчання (MOODLE) ДБТУ». <http://moodle.btu.kharkiv.ua/course/view.php?id=1295>

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових чи постійних мікропрепаратах вивчити біологічні особливості системи паразит-хазяїн м'ясоїдних тварин. Провести лабораторне дослідження свіжеотриманих фекалій від тварин, поставити діагноз.

Виконання завдання:

АЛЯРІОЗ – _____

МЕТОРХОЗ – _____

ЕХІНОХАЗМОЗ – _____

ГЕТЕРОФІНОЗ – _____

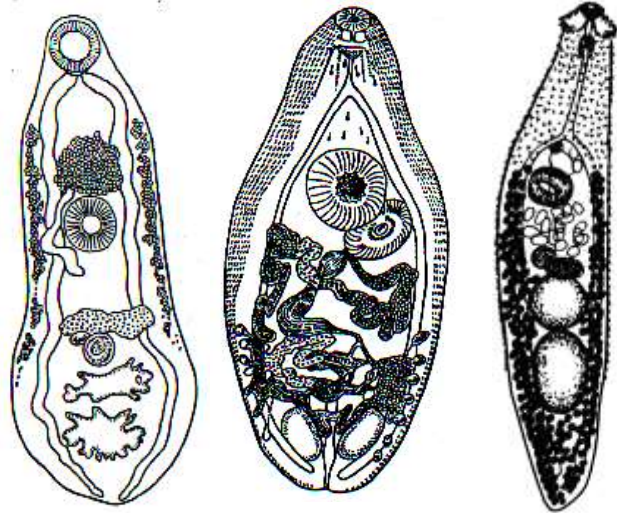
ДИФЛОБОТРИОЗ – _____

ДРАКУНКУЛЬОЗ – _____

КОРИНОЗОМОЗ – _____

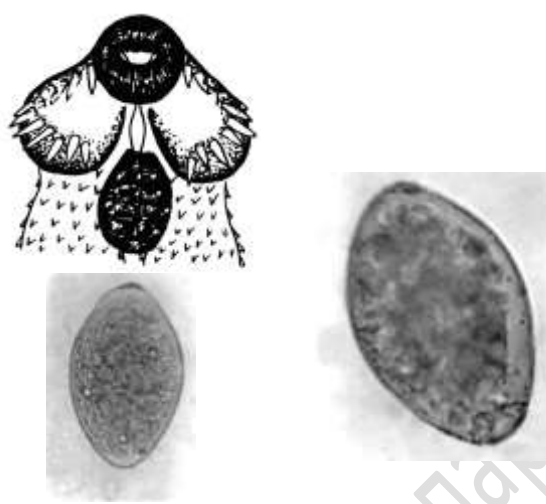
Кафедра фармакології та паразитології ДБТУ

4. Біологічні особливості системи паразит-хазяїн у м'ясоїдних тварин.

Metorchis felis

Heterophyes heterophye

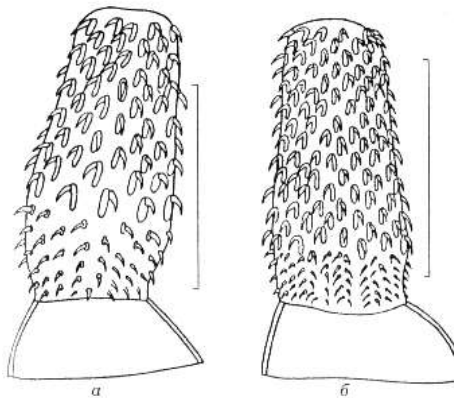

Echinochasmus perfoliatus

Яйце *Alaria alata*

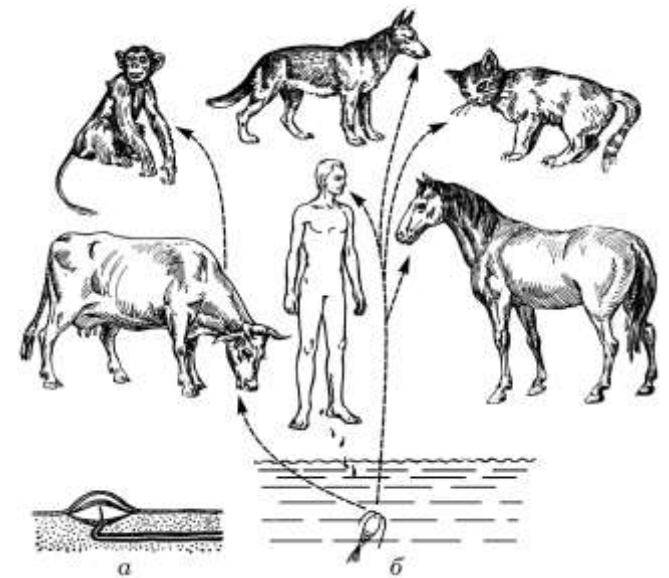
Цикл розвитку алярії

Хоботок коринозом

Цикл розвитку: *Dipyllobothrium latum*

Цикл розвитку *Dracunculus medinensis*

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 11
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 12

« ____ » _____ 202__ р.
« ____ » _____ 202__ р.

ТЕМА: Ентомози, акарози м'ясоїдних тварин. Кровопаразитози.

Місце проведення заняття – аудиторія, лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити особливості дослідження паразитичних комах і кліщів, що спричинюють хвороби у м'ясоїдних тварин. Методи диференціальної діагностики бабезіозу, гемобартенельозу і хвороби Лайма у собак. Трипаносомоз. Лейшманіоз. Ерліхіоз.

Завдання: Засвоїти і означити (замалювати) основні морфологічні ознаки комах та кліщів і збудників, які передаються трансмісивним шляхом у м'ясоїдних тварин, знати особливості їх розвитку. Оволодіти методами прижиттєвої діагностики, їх диференціальної діагностики від захворювань з подібним перебігом іншої етіології. Знати особливості лікування та рекомендовані антгельмінтні засоби.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1-9), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Глобальна паразитологія» на «Порталі дистанційного навчання (MOODLE) ДБТУ», <http://moodle.btu.kharkiv.ua/course/view.php?id=1295>

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових чи постійних мікропрепаратах вивчити біологічні особливості системи паразит-хазяїн у м'ясоїдних тварин. Провести лабораторне дослідження. поставити діагноз.

Виконання завдання:

БАБЕЗІОЗ – _____

ГЕМОБАРТЕНЕЛЬОЗ – _____

ХВОРОБА ЛАЙМА – _____

ТРИПАНОСОМОЗ – _____

ЛЕЙШМАНІОЗ – _____

ЕРЛІХІОЗ – _____

1. Вивчити особливості дослідження паразитичних комах і кліщів, що спричинюють хвороби у м'ясоїдних тварин.

2. Сучасні та класичні методи для виявлення кліщів у м'ясоїдних тварин. _____

3. Методи дослідження мазків крові за кровопаразитозів м'ясоїдних тварин. _____

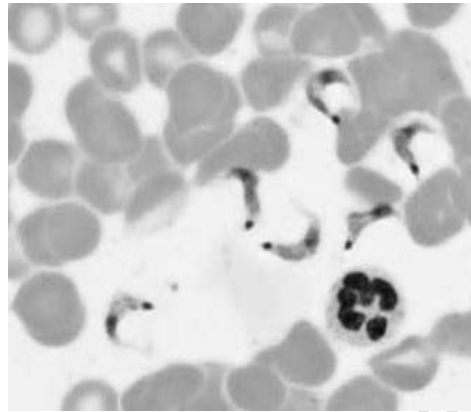
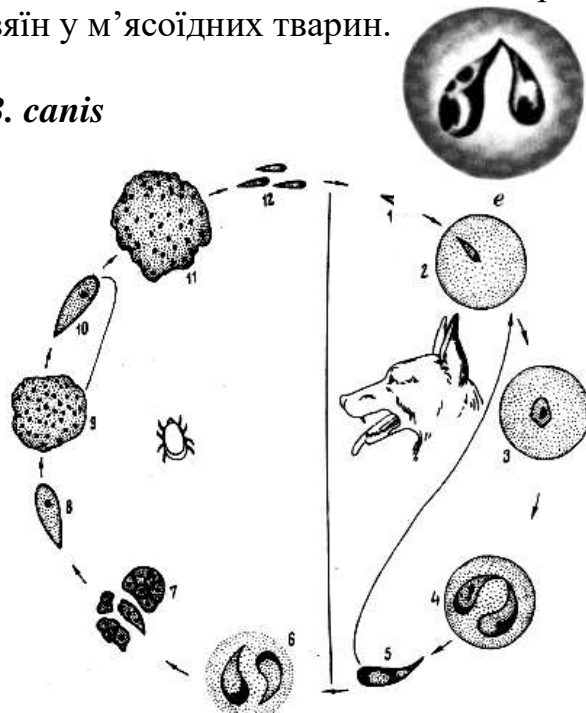
4. Методи диференціальної діагностики бабезіозу, гемобартенельозу і хвороби Лайма у собак. _____

5. Особливості прижиттєвої і посмертної діагностики, диференціальна діагностика, заходи боротьби.

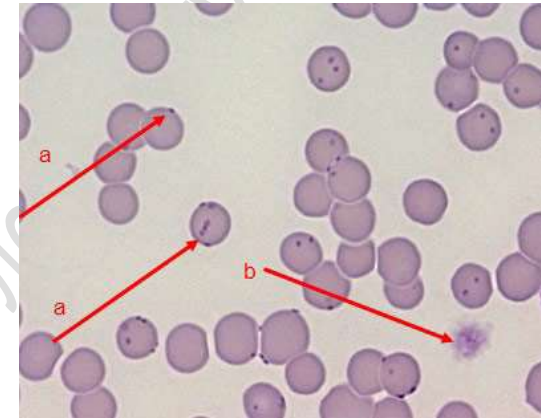
Кафедра фармакології та паразитології ДЕТУ

6. Біологічні особливості системи паразит-хазяїн у м'ясоїдних тварин.

B. canis

Збудник трипаносомозу

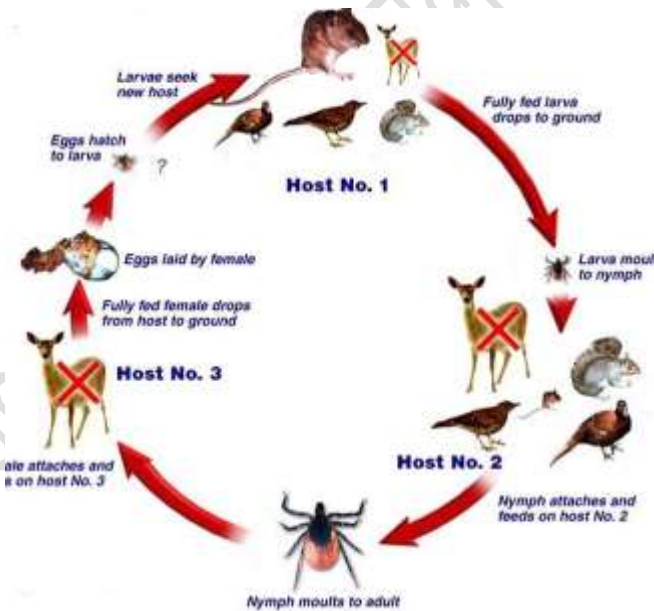

Збудник гемабартонельозу в еритроцитах

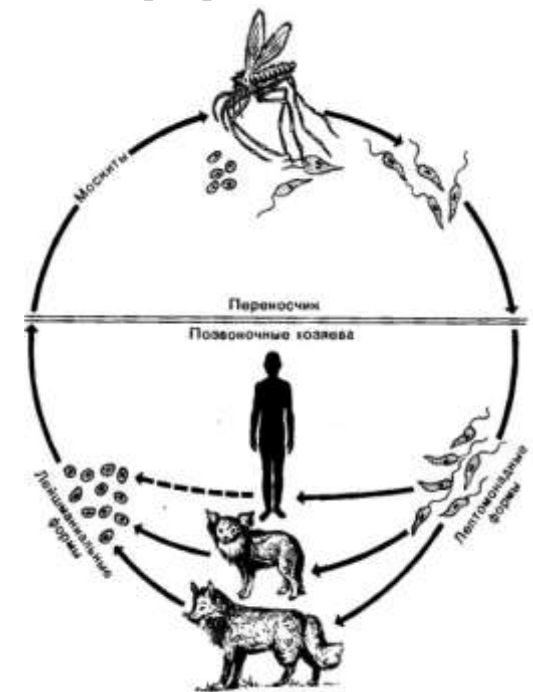
Біологія розвитку родини *Babesiidae*

Borrelia burgdorferi (×1000)

Цикл розвитку боррелій та ерліхій

Цикл розвитку лейшманій

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 13

« ____ » _____ 202__ р.

ТЕМА: Кишкові протозоози м'ясоїдних тварин

Місце проведення заняття – аудиторія, лабораторія і музей кафедри.

Мета заняття: Вивчити особливості дослідження паразитичних найпростіших, що спричинюють хвороби у м'ясоїдних тварин. Сучасні та класичні методи флотації для виявлення ооцист найпростіших у м'ясоїдних тварин. Гіардіоз. Токсоплазмоз. Цистоізоспороз. Саркоцистоз.

Завдання: Засвоїти і означити (замалювати) основні морфологічні ознаки кишкових найпростіших м'ясоїдних тварин, знати особливості їх розвитку. Оволодіти методами прижиттєвої діагностики, їх диференціальної діагностики від захворювань з подібним перебігом іншої етіології. Знати особливості лікування та рекомендовані антгельмінтні засоби.

Самостійно підготуватись до заняття за підручниками, навчальними посібниками і практикумами (1-9), лекційним матеріалом, електронними файлами з дисципліни «Глобальна паразитологія» на «Порталі дистанційного навчання (MOODLE) ДБТУ», <http://moodle.btu.kharkiv.ua/course/view.php?id=1295>

Аудиторна робота: На музейному матеріалі – постійних макропрепаратах, а також тимчасових чи постійних мікропрепаратах вивчити біологічні особливості системи паразит-хазяїн у м'ясоїдних тварин. Провести лабораторне дослідження. поставити діагноз.

Виконання завдання:

ГІАРДІОЗ – _____

ТОКСОПЛАЗМОЗ – _____

ЦИСТОІЗОСПОРОЗ – _____

САРКОЦИСТОЗ – _____

1. Вивчити особливості дослідження паразитичних найпростіших, що спричиняють хвороби у м'ясоїдних тварин.

2. Сучасні та класичні методи флотації для виявлення ооцист найпростіших у м'ясоїдних тварин. _____

4. Методи диференціальної діагностики кишкових протозоозів у собак. _____

5. Особливості прижиттєвої і посмертної діагностики, диференціальна діагностика, заходи боротьби.

6. Біологічні особливості системи паразит-хазяїн у м'ясоїдних тварин.

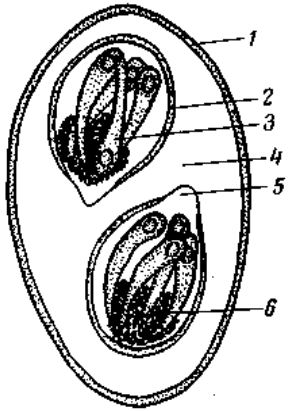

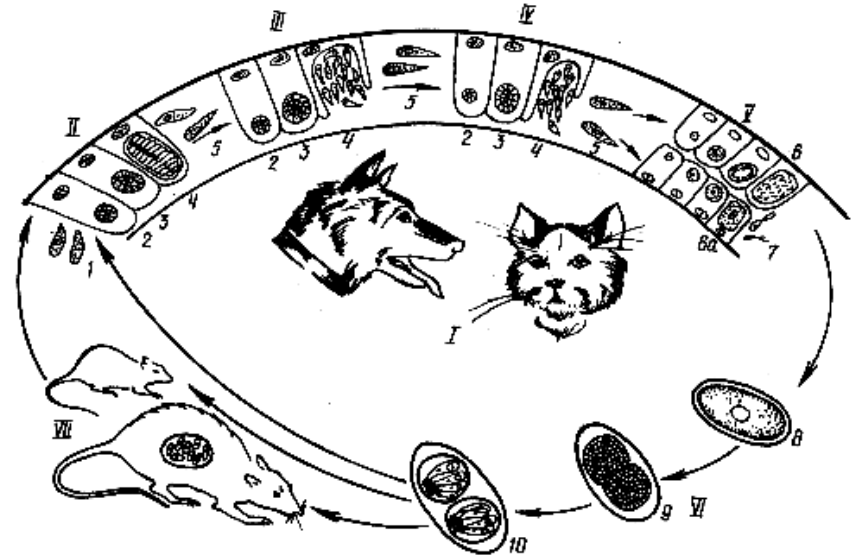
Схема будови інвазійної ооцисти ізоспорин

Цикли розвитку токсоплазми

Загальна схема розвитку збудників саркоцистозу

Етапи розвитку ізоспорин у м'ясоїдних

3. Методи дослідження проб води відкритих водойм, результати. _____

4. Методи дослідження проб овочів, ягід, фруктів та столової зелені, результати. _____

Матеріальне забезпечення. Мікроскопи, таблиці, фотоілюстрації. Все необхідне для проведення лабораторного дослідження.

Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року

Роботу прийнято « ____ » _____ 202__ року

Підпис викладача _____

Підпис викладача _____

Навчальне видання

НІКІФОРОВА Ольга Василівна
МАЗАННИЙ Олексій Володимирович

ГЛОБАЛЬНА ПАРАЗИТОЛОГІЯ
(ЧАСТИНА 2)

Робочий зошит
для лабораторних занять

Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman
Папір для цифрового друку. Друк ризографічний.

Ум. друк. арк. 2,5.

Наклад 150 пр.

Державний біотехнологічний університет
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44